

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zapolya-utca 1-so szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pal könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJNER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 281. szám.

Péntek, december 10.

A nyomorúság évadja.

— december 10.

A télnek csak a szele van még itt, általában gyenge idők járnak, olykor azt lehetne hinni, hogy tavaszodik. Néhol a fák rügyeznek, a mezőn előbuvik a vetés. Szóval még nincsen itt az a hideg, csikorgó tél, amely oly más a városokban s oly más az elhagyatott vidékek elhagyatott falvaiban, szomoru viskóiban. És mégis, már is jönnek a riasztó hírek a falvak nyomorúságáról, a tél borzalmáról, fenyegető éhínségről. Már meg kellett egyes helyeken kezdeni a mozgalmakat aziránt, hogy ne szedje a télen az éhínség áldozatait.

Ritka tél az olyan, a melyen ez a szomoru eset meg ne ismétlődne. Hol egyik vidéken, hol a másikon. A nyomor leginkább a hegyvidéken szedi az áldozatait, csontkezeivel ott üti be a viskók összetákolott faajtáját. A viskókét, a miket eltemet a nagy hó s elzár minden külvilágtól. Ahol az emberek legjobban szeretnének medvék lenni a havas időben, mert az télen át alszik és nem éhes. De ők azok. S mikor elfogy az utolsó marék kukoricaliszt vagy elrothadt a krumpli, akkor az emberek a kétségbeesés fásult közönyével koplálnak, a nagy fekete kaszás pedig aratja az elgyengült testeket. Ha csak hatósági segítség nem érkezik, a hótakart, istenhátamegett levő kis viskócsoport emberei, az ország állampolgárai az elpusztulás veszedelmének vannak kitéve. De nemcsak az elhagyatott hegyvidékeken van ez így, előfordul olykor máshol. Előfordult és előfordul ott is, ahol van termő talaj, ahol nem a természet mostoha az emberrel szemben, hanem az embertársa. Egyiknek hopp, a másikkal kopp. Az egyiknek mindene van, a másikkal semmije sincs. S minden-

ünnen, ahol így van, szomoru sorokban, mint haladó örök lánc, vándorol ki a nép Amerikába. Veszélyeit biába festik neki: vállat von reá. Ha el kell pusztulni, mind-egy, akár itt, akár ott.

A téli nyomorúságnak ilyen kiáltó állapotai leginkább a balkáni félszigeten fordulnak elő, ahol rablóknak állnak az emberek ilyenkor s fosztogatják egymás falvait, különösen, ha másfajta nemzetiségűek. Nálunk ilyesmi nincsen, a falvakban, ahol inség ütött tanyát, az emberek megadással várják sorsukat. Táplálkozik azzal, amit megehetnek tart. Nem új dolog ez. XVI. Lajos francia királynak a tanácskozó asztalára dobott egyszer valami formátlan tárgyat unokaöccsére, mondván:

— Felség, ez az a kenyér, amelylyel az ön népe táplálkozik.

A kenyér megőrölt száraz falevelekből volt készítve. Régen volt ez már, azóta a világ sokat változott, de a nyomorúság a haladással nem csökkent, sőt növekedett.

Minden évben fölmerül s minden évben megdöbben az embereket. Kell, hogy megdöbbenjen minden érző embert, kell, hogy az eszébe jusson, hogy amidőn a milliók százait dobálja ki az ország annexiókra, nagyhatalmi fikciók által követelt kiadásokra, akkor a nyomorúságon segíteni hivatott humanizmusnak csak a fillérjei maradnak erre a célra; — olykor még csak fillérei sem.

Az állam beszedi a közjövendelmeket, némi változás kedvéért olykor új adónemeket talál ki, hogy rengeteg kiadásait fődözhesse. De e kiadások között nagyon szerény, szinte alig észrevehető helyet foglal el a humanizmus s az az ügykezet, amely munkát s földet tudna juttatni azon szerencsétlen vidékek népének, amelyeken télen át fölűti a fejét a nyomor és az éhínség.

Igy azután nem csoda, ha növekszik a tömegek elégedetlensége, elkeseredése, míg végül majd elkövetkezik a nagy világfelfordulás.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órá-tól kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtti gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva. (903)
A Torontá vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 óratól este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óratól este 10-ig.

December 13. Megyei áll. vál. ülése.

December 14. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A Torontá vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának december havi előadásai a következő napokon lesznek:

December 14: Művelődéstört., 9—10-ig Gazdasági vegytan.

December 16: Fizika, 9—10-ig Gazdasági földrajz.

Dec. 21: 8—9-ig Művelődéstört., 9—10-ig Gazd. vegytan.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

December 10.

Barométer emelkedő, d. u. 1 ó. 38 perckor: 752.5 mm
Hőmérséklet: maximum 5.8 C., minimum 2.2 C. Csapadék: 7.1 mm. Felhőzet: NB. 10. Szélirány és erősség: ENE. 1.

Reggel 7 ó. 10 perckor: eső.

Jóslat a következő 24 órára: Változóköny, szeles, hűvösebb, sok helyütt csapadék.

A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül. Maximum és minimum este 8 ó. 38 p.-tól másnap este 8 ó. 38 p.-ig; csapadék reggeli 6 ó. 38 p.-tól másnap reggeli 6 ó. 38 p.-ig; felhőzet: Ci = firtósfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = réteges felhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélirősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— Személyi hír. Botka Béla főispán és Jankó Agoston alispán tegnap gróf Karátsonyi Jenő v. b. t. t. bánlakai birtokára vadászatra utaztak.

A „TORONTÁL” tárcája.

Látomás.

Éjféle csend . . . jöjj álmok álmódója!

Én átvezetlek rózsás berkeken,

Hol fény, sugár, a csók s a dal teremnek . . .

Jöjj, álmok álmódója, — jöjj velem!

Megyek, megyek, hisz régen jártam arra:

Lám, ismerősen integet felém

Egy halvány rózsza, egy firt szóke haj,

De mintha az se lenne az enyém . . .

Oly régen jártam álmok mezején!

Csillag ragyog, — köröttem néma csend van,

Fehér virágok lassan hullanak

S a szív mélyéből hull a könnypatak . . .

Éjféle csend . . . s az álmok álmódója

Mégsem merenghet rózsás berkeken

Az első csók, a mámor, szerelem,

Az önfeléd, a sutgó beszéd,

A forró, lázas, hosszú ölelés

Emléke fájó sóhajtásba vész.

Egy ifju élet lenn a föld ölében

Ott messe, messze — elhagyott magány . . .

S a vadvirágos új sirhantra dölve

Zokogva sir a bérci csalogány . . .

Dr. Radványné Ruttkay Emma.

A szerelmes levél.

Ostobaság, egyenesen boszantó, hogy nyár idején, tiszta kék ég és ragyogó napfény alatt, alig hullámzó tenger közelében ilyesmi keserítse el az ember életét. Szegény Adolphe, szegény, sajnálatra méltó fiatal ember.

Nővére betegsége miatt aggódik bizonyára, ki makacs influenzája miatt még mindig Páris-

ban kénytelen időzni? Ó nem, e gond a tegnapi töltötte be, ugyannyira, hogy egészen megszokta.

Tán adósságai nyugtalanítják? Dehogy, hisz a hónap vége még oly távol van.

Vagy az bántja, hogy a lova sántit? Ha sántit, pár napig nem lovagol. Végre is nem muszáj mindennap lovagolni.

Más itt a hiba. Kedd van és ma kell imádoztatni levelet írni.

Cheruzon asszony s a férje a Pireneusok közt nyaralnak. Ó nagysága s Adolphe csak harmadnapoként leveleznek, nehogy gyakori postarajzásuk föltűnést keltsen. A fiatal ur tegnap este kapott egy nyolcoldalas levelet, a mely azonban tizenhatoldalalnak is bátran beillt. Cheruzon asszony tudniillik előbb szűzében, majd hosszában írta tele a papirozt. Ilyen levél lelkiismeretes végigolvasása rengeteg fáradságot igényel, azt mindenki beláthatja. Adolphe négy oldalban szándékozik válaszolni, de ez sem csekélység.

Legszívesebben a kaszinóban írja leveleit, már csak a papirozt miatt is. Gyönyörű tengeri tájkép, játszó gyermekekkel, monumentális szálloda foglalja le az első oldal felét.

Reggeli után a kis normand város szűk utcáin keresztül halad a kaszinó felé. Lassan megy, hogy tovább tartson az ut. Utközben érdeklődik végig egy szép agarat. Hogy keblét szép és nemes érzelmek töltésék be, megsajnál és megvigasztal egy síró kis lányt.

Egy hentes kirakata előtt sokáig bámulja az étvágygerjesztő holmikát. Csak akkor távozott, mikor a tulajdonos félreérthetetlen módon nyugtatta rajta barátságos tekintetét. Hasonló hiru reményeket kellett pár lépéssel odább egy játékaru boltos szívében. S egy félszemű, stand kalapot árusító hölgynek is mély csalódást okozott.

A kaszinóban, a terrazon, szemben a halkan morajló tengerrel, helyezkedett el.

Jegeskávét és írószereket rendelt. Az írószereket rögtön megkapta. A jegeskávára azonban várni kell, seba, megvárja és elfogyasztja előbb, nehogy kénytelen legyen a levelet félbeszakítani.

De bármily sokáig is késtek vele, utóbb mégis csak meghozták. Ha pedig megvan, hát meg is kell enni, nehogy elolvadjon. S bármily kicsinyek is a kanalak s bármily lassan is kanalazza, végtére mégis elfogy. Neki kell hát látni az írásnak. Kinyitja a mappát, kezébe veszi a tollat és írja ékes betűkkel a tengeri tájkép s a monumentális szálloda-épület alá: „Édes egyetlen kicsikém!”

S aztán?

Nyugtáznai fogja levele megérkezését.

„Megkaptam aranyos soraidat, édes kicsikém!”

Ismétlések nagyon hatásosak.

„Elolvastam és elolvastam tizszer, százszor, ezerszer!”

Irhatta volna mindjárt, hogy ezerszer, de a fokozások nagyon célszerűek s szépítik a stílust.

A levélről többet nem írhat. Még két sor és kész az oldal. Egy-két „imádlak”, sok-sok fölkiáltójel és szerencsésen a végére is jut.

Keresi az itatóst, mielőtt a másik oldalba kezdene. Nincs. Kér a pincértől.

Rövid szünet.

Leitatja s megfordítja a lapot. Óriási kiterjedésű fehérség táng előtte. Szédülni kezd, kénytelen hátradőlni a fauteuillben.

Mit is meséljen neki?

Hogy, hogyan tölti az idejét?

Csak egy kocsi kirándulásról referálhat.

„Szép kirándulást tettünk tegnap kocsin Bacquervilleig. Csinos hegyecske, nyolc kilométer ötszáz méter távolságra innét. De unalmas is

— **A munkás gimnáziumból.** A kultúregyesület munkás gimnáziumában tegnap este Harzer József főgimn. tanár fizikai, dr. Czirbusz Géza főgimn. tanár pedig gazdasági földrajzi előadását folytatta a nagyszámu hallgatóság élénk figyelme és tetszése mellett.

— **Adomány a kultúregyesület könyvtárának.** Dr. Stassik Ferenc kir. közjegyző-helyettes 49 kötet könyvet, Mangold Lipót könyvkereskedő pedig hét darab könyvet adományozott a kultúregyesület nyilvános könyvtárának, amelyért ezután is hálás köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

— **Polgármesterek kongresszusa.** A rend. tanács városok országos egyesülete tegnap tartotta ötödik országos kongresszusát Ujpest város meghívására Ujpest székházában Szentpály István dr. miskolci polgármester elnöklésével. Ugró Gyula dr. ujbudapesti polgármester Ujpest város nevében üdvözölte a kongresszusi tagokat. Várhidy Lajos, az egyesület titkára betérjlesztette a tanács jelentését az egyesület folyó évi működéséről. Végül beszámol a jelentés az állami tisztviselőknek arról az akciójáról, hogy az összes közalkalmazottakat egyesíteni kívánják a közös célok elérésére. A kongresszust, a melyen Nagyberek városát dr. Perisics Zoltán polgármester képviseli, ma folytatják.

— **Köszönet.** A helybeli árvaház részére Kónya Ferenc cipők javítását végeztette és egy pár új cipőt adott, összesen 42 korona értékben. A nemesszívű adományért a helyi úttörő hálás köszönetet az árvaházegylet elnöksége.

— **A filharmonikusok Szilveszter-estélye.** A nagybecskereki Filharmoniai Egyesület, mint minden esztendőben, úgy az idén is nagyszabású Szilveszter-estélyt rendez, amelyre máris nagyban folynak az előkészületek. A filharmonikusok ugyanis az idén a városi színházban elő fogják adni a „Granadai éjjeli szállás” című operát, melynek főbb szerepeit Winkler Irén k. a., Ujházy Lajos és Fazekas Andor játsszák, míg a kisebb szerepek is jó kezekben vannak. A színházi előadás után táncmulatság lesz a kaszinóban. Az estély iránt zenskedvelő körökben nagy az érdeklődés. Az estély részletes műsorát legközelebb közöljük.

— **A dohánybevételek.** Az 1909. évben az egyedáruság részére engedély mellett termelt dohány bevételei Nagyberek városán 1910. január 3-tól január 31-ig, Csókán 1910. január 3-tól január 21-ig és Zsombolyán január 3-tól 17-ig történik.

— **Bur-estély.** A nagybecskereki bur-asztal társaság az idén is megtartja szokásos rámpás-estélyét, mely holnap este 8 órakor lesz a kaszinóban.

— **A kereskedelmi kamara és az új vasuti tarifa.** A temesvári keresk. és iparkamara az új vasuti díjszabások életbe lépése folytán szükséges intézkedések tárgyában felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez. A felterjesztésben a kamara rámutat arra, hogy a felemelt vasuti tarifáknak a jövő év első napján való életbelépése arra indította a kereskedőket, hogy

áruszükségletük jó részét most a régi tarifa érvényességének ideje alatt fedezzék. Ezért kéri a kamara, hogy mondja ki a miniszter, hogy a f. é. december havában raktározott áruk szállítása akkor is a régi díjszabás alapján történik, ha a tulajdonképeni fuvarozás január havában ment végbe. Hasonlóképpen kéri, hogy oly értelemben intézkedjen a miniszter, hogy az átvonulásra kerülő üldeményeknél, ha az átvonulás január elseje után történik, ne az átvonulás. hanem a feladás napján érvényes díjszabás vétségét figyelembe. Ezzel a miniszter megkíméli az üzleti köröket az átmenet anyagi nehézségeitől és elejét veszi annak, hogy a december havi vasuti szállítás ne csak egyeseknek, hanem az általánosságnak váljon javára. Az előbbi két intézkedés természetesen maga után vonja azt is, hogy a raktározást illetőleg elrendeltessék, miszerint a feladott áruk raktározására okvetlenül elfogadtassanak.

— **Kétszer nyílik — az ibolya.** Az idén több ízben hírt adunk arról, hogy egyes helyeken az almafák nemcsak kétszer virágoztak, hanem gyümölcsöt is termettek. Most még ennél szokatlanabb dologról veszünk hírt, tudniillik arról, hogy a szerénység szimbólumai, az ibolyák is megirigyelték az almafák szeszenciáját s másodsor is kinyíltak. Bogcha Márton nagybecskereki árvaszéki ülnök kertjében történt meg az a ritka eset, hogy az ibolyák most decemberben a szabadban másodsor kinyíltak s a kertben néhány csokorra való másodvirágzásu ibolya pompázik. A másodvirágzásu ibolyák igen szépek s pompás illatuk van.

— **Verseczi kereskedők gyűlése.** Mint Verseczről jelentik, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés verseczi kerülete Hahn Ignác fűszernagykereskedő elnöklése alatt ülést tartott. A tárgysorozat keretében Horváth Ede titkár beszámolt a kerület tevékenységéről. A gyűlés foglalkozott az építendő versecz—karlovai helyi érdekű vasutal, a kereskedők és iparosok mozgalmával a képviselőválasztások ügyében, az iparosok részére létesítendő felvilágosító irodával, a borászati kongresszusból kifolyólag a borértékesítés kérdésével. Végül a helyi kereskedelmi forgalom szempontjából a telefondíjaknak Versecz, Pancsova, Lugos és Resicza városoknak egymás közötti viszonylataiban leendő leszállításával, a budapest—temesvári vonalon közlekedő gyorsvonatokkal Temesvárról csatlakozásban levő és Temesvár—Józsefváros Bázias közt közlekedő személyvonatok közül az egyik személyvonatpárnak gyorsvonattá való átminősítésével és a szegény- és koldusügynek rendezésével, illetve a koldulás megszüntetése érdekében követendő intézkedésekkel.

— **A selymes leányok.** Potven György nagybecskereki divatárú-kereskedő a napokban a csendőrségen panaszt emelt, hogy üzletéből nagyobb mennyiségű selyem, szalag, ruhadísz és egyéb divatcikk tűnt el. A csendőrség erélyes nyomozás után kiderítette, hogy a lopást három fiatal divatárú-leány, G. L., N. J. és N. E.

kövétték el, a kik az üzletben alkalmazva voltak s akik hónapokon keresztül rendszeresen dézmálták az árukat. A csendőrség házkutatást tartott s ez alkalommal a leányoknál nagymennyiségű különféle selymeket, szalagokat s más efajta árucikket talált. A leányok beismerték, hogy a lopásokat ők kövétték el, mert nagyon szeretik a selymet és a szalagokat. Az ellopott áruk értéke meghaladja a 400 koronát. A selymes kis leányok ellen megindították az eljárást.

— **Hogy van a papa?** — *Bási:* No fiam, hogy van a papa?

— *Kis fiu:* Köszönöm jól. A mama elutazott.

— **Az amputált láb miatt.** Temesvárról írják: Huszár Lajos, volt budapesti vendéglős, körülbelül három hónap előtt Temesvárra költözött és a Józsefvárosban élelmiszerkereskedést nyitott. Az üzletet nemrég eladta és a belvárosi Szent-György-tér 2. számú házban vett lakást. Tegnap déli tizenkét óra tájban Huszár forgópisztolyal föbelőtte magát és szörnyen halt. Két év előtt Budapesten elgázolta a villamos és a lábát amputálni kellett. Azóta buskomorszába esett és ez volt okozója végzetes tettének.

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ha a mai legújabb jelentéseknek hinni lehet, akkor a válságnak legalább ideiglenesen való megoldása egy váratlan fordulattal közel van. Arról van ugyanis szó, hogy a jelenlegi kormány némileg rekonstruálva továbbra is megmarad. A rekonstruált kormány az összes függő kérdéseket kikapcsolja s csupán csak az lenne a feladata, hogy indemnitást szerezne s a választói reformot megalkotja. Ez a fordulat képezi a válság legújabb szenzációját. Hivatalos jelentések nincsenek róla, de a hír hitel érdemlő forrásból ered s így méltán várható érdeklődéssel, — ha ugyan még érdekel valakit a politika — hogy milyen eseményeket von ez a terv legközelebb maga után s hogy egyáltalán tisztázható-e a helyzet csak rövidebb időre is.

A Wekerle-kormány marad.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökből eredő hírek szerint Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi királyi kihallgatásán állítólag azt az előterjesztést tette a királynak, hogy a parlamenten kívüli kormányzás, valamint az ex-lex elkerülése végett hajlandó a kormányzást továbbra is vállalni, kifejezetten a választójogi reform megalkotására. A király a miniszterelnök előterjesztéséhez, hír szerint, hajlandó hozzájárulni, de mielőtt határozná fölőtte, előbb még meghallgatja Kossuth Ferencet. Ugyanez a forrás közli azt is, hogy Wekerle tervét Aehrenthal közös külügyminiszter határozottan támogatja, úgy, hogy biztosra vehető, hogy a válságnak ilyen irányu megoldása a jövő hét közepén bekövetkezik.

Ha a király a Wekerle-kormány főtartásához, illetőleg rekonstrukciójához hozzájárul, akkor az uralkodó Wekerle Sándor miniszterelnökhöz királyi kéziratot intéz. Ebben a kéziratban a király kijelenti, hogy a kormány lemondását az ország és az állam rendjének, valamint a kormányzat zavartalan biztosításának érdekében nem fogadja el, hanem a kormányt újból kinevezi. Kijelentés történnék tovább a kéziratban arra nézve, hogy a kormány újból való kinevezése a választói jog reformjának sürgős megvalósítása idejére szól.

Hogy a kormányban milyen változások történnének, arra nézve többféle hír van. Az egyik szerint csak az igazságügyi tárca és a földművelésügyi tárca jönne új kezekbe, a másik szerint Andrássy is kiválna a kabinetből, sőt, egy harmadik jelentés szerint Kossuth és Apponyi sem maradnának benn ebben a kormány-

volt. Hiába, én csak a Te társaságodban érzem jól magam.”

Egyebet erről sem tud mondani. De igaz „ő”. Mit csinál „ő”?

„És Te, édes életem, mit csinálsz mindig? Jól mulatsz? Ha nem is valod be, tudom, hogy távol tőlem is kellemesen mulnak napjaid! Elszomorodom, ha erre gondolok...”

S vidám, gyors tollal csinos kis féltékenységi jelenetet rögtönzött le a második oldal végéig.

A harmadik oldal elején megint kétségbeesés környékezte. Végignézve a levelet, a ritkán irt sorokat még tulságos sürűknek találta.

Jó lesz elmékedéseket fűzni a féltékenységi témájához!

„Mert lásd, Édesem, az a gondolat csupán, hogy rajam kívül mást is szerethetsz, örültté tesz...”

Most a pincér. „Tetszik még valamit parancsolni? Közbeszólása folytán elveszti a fonalat. Leteszi hát a tollat s a tengert bámulja. De annak egyéb dolga is van, semmint levélíróknak ideákat adni. El van foglalva saját magával, elég gondot okoz neki az apály és dagály óráinak pontos betartása.

Végre is — gondolja Adolphe — öt óráig ráérek. Addig maradok. Időről-időre majd közbe-fűzők egy-egy mondatocskát, s anélkül, hogy észre is venném, megtelik valahogy a négy oldal.

Ebben a pillanatban Charles Tony jelenik meg a kaszinó ajtajában, mesés automobilsapkájában, melyet a biliárdozáshoz visel.

Ennek a sapkának azonban van egyéb lét-jogosultsága is. Három éve, hogy automobilt akar venni, azóta viseli. Az évek multával ez automobilt jó pár lóerővel emelkedett.

Adolphe és Charles naponta biliárdoznak. Mindegyik meg van győződve, hogy jobban játszik a másiknál. Ez a vetélkedés szenvedélylyé vált

bennük, jóllehet a játékot magát nem kedvelik. Adolphe, amint barátját megpillantja, iszonyuan kezd sajnálni, hogy még nem fejezte be levelét. Tony asztala mellé ül.

— Maga ir? — kérdi.

— Igen, — mondja Adolphe — de ráérek. — Öt órakor viszik csak el.

— Fejezze be hamar a levelét, — mondja Tony — aztán biliárdozunk.

Jobb lesz tényleg, gondolja Adolphe is, ha végére jár, különben szórakozott lesz a játék alatt.

Kétségbeesetten, mint egy szorgalmas tanuló, a papír fölé hajlik. De semmi sem jut eszébe. Mindig csak arra gondol, hogy tegnap tizenkét ponttal verte meg Tonyt. Ma tán husz is lesz! Tony, mivel látja, hogy barátja nem ír, beszélni kezd:

— Hallotta már, minő szerencsétlenség történt ma reggel a sourdevali part közelében? Egy kiránduló csónak elmerült! Szegény huszonkét éves fiatal ember, még a holttestét sem lelték meg...

— Nem, — mondja Adolphe — még nem hallottam.

De örömmel eltelve, újra írni kezd:

„Képzeld, drágám, óriási szerencsétlenség tartja izgatottságban az egész furdó közönséget. Ma reggel, itt a közelben, a sourdevali part mellett, elmerült egy kiránduló csónak. Egy fiatalember eltűnt, még a holttestét sem tudták megtalálni. Rettenetes, ugye angyalom? Alig volt huszonkét éves a szegény szerencsétlen. Rögtön a te vakmerő hegyi kirándulásaidra gondoltam. Ne tedd kockára életedet, édes egyetlenem. Mi lenne belőlem nélküled?!”

Elmékedések az élet mulandóságáról töltötték meg a negyedik oldalt és így kénytelen volt forró, tüzes csókjait a szelére írni, mintha tultengő érzelmei számára szük volna a papiros.

Tristan Bernard.

ban. A kormány a rekonstrukció után összehívta a képviselőházat és meghatározott céllal indennitást kérte. Hogy ezekből a hírekből mennyi az igaz, azt nem tudni, de tény, hogy a tervről komolyan beszélnek s állítólag a mai minisztertanácson is tárgyalták.

Minisztertanács.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt a kormány tagjai miniszteri tanácskozásra ültek össze. A tanácskozás háromnegyed 12 órakor kezdődött és teljes 2 óra hosszat tartott. A tanácskozáson a miniszterelnök beszámolt tegnapi bécsi audienciájának és tárgyalásainak eredményéről. A kiszivárgott hírek szerint egyúttal beható tanácskozás tárgyát képezte a kabinet rekonstrukciójának a terve is. A minisztertanács megbízta Zichy Aladár grófot, a király személye körüli minisztert, hogy a minisztertanács megállapodásairól tegyen jelentést a királynak.

Zichy Aladár a királynál.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter ma délután Bécsbe utazott. A miniszter holnap délelőtt külön kihallgatáson jelenik meg a királynál, akinek beszámol a mai minisztertanácsról.

A fiumei kormányzó bucsuja.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó a válság következtében tudvalevőleg lemondott méltóságáról. Mint most Fiuméből jelentik, Nákó Sándor gróf holnap bucsuzik el a kormányzóság tisztikarától.

Barabás terve.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint ismeretes, Barabás Béla azzal a tervvel állt elő, hogy a ketté szakadt függetlenségi párt az esetleges választásokon egyesüljön s azokon együtt működjen. A jelentések szerint Barabás ez irányban tárgyalt is Justh Gyulával, Justh azonban ma kijelenti, hogy Barabással erről ő egyáltalán nem tárgyalt, annál kevésbé, mert neki az az álláspontja, hogy ők a választásokon a Kossuth-párttal szemben foglaljanak állást.

A belga király betegsége.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mai brüsszeli sürgöny szerint a beteg Lipót királynak az állapota ismét súlyosbodott. A király izomfájdalmi növekedtek s az orvosok véleménye szerint a király szívbénulásától nagyon tartani lehet.

A görög válság.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athenből táviratozzák, hogy az ércöntő munkások Athenben és Pyreusban gyászlógók alatt nagy tüntető körmenetet rendeztek a városban végig a képviselőházhoz, hogy védelmet kérjenek a beözönlő gépek és szerszámok versenye ellen. Gyalogos katonaság elzárta a tüntetők útját és szétoszlatta a tömeget. Athen és Pyreus gépgyárait bezárták.

Egy másik atheni távirat szerint a képviselőház tagjainak többsége fel van háborodva a katonai szövetség ellen és követelik, hogy még a törvényhozás beakasztása előtt oszoljon fel a liga. A király ugyanezt sürgeti s ezért a katonai szövetség éles nyilatkozatot adott a király ellen. Ismét híresztelik, hogy a király legközelebb le fog köszönni a trónról.

Az új olasz kormány.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A legújabb római jelentések szerint a Sonnino-kormány megalakulása elé még most is sok akadály gördül. Több tárca még nincs betöltve s különösen a kultusz-tárca nem talál Sonnino embert. Már eddig négy politikusnak ajánlotta fel a kultusz-tarcat, de egyikük sem fogadta el. Hogy ilyen körülmények között az új kormány mikor mutatkozik be a kamarában, az kétséges.

A Hawerda ügy tárgyalása.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hawerda Mariska ügyében az új esküdtzéki tárgyalást hétfőn kezdik meg. A bíróság az ügyet az új tárgyalásra már teljesen előkészítette. A vádlottak védői vasárnap már Szabadkára érkeznek.

Korea bekebelezése.

Budapest, dec. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy Szentpétervárra érkezett sürgöny szerint Tokióban előkészületeket tesznek arra nézve, hogy Koreát, mint Japán elválaszthatatlan részét, bekebelezzék.

Határidő-üzenet.

Budapest, dec. 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkör a következő árakat jegyezték: Buza (áprilisra) 27 60 — — Buza (októberre) 23 46 — — Rozs (áprilisra) 19 82 — — Zab (áprilisra) 15 08 — — Tengeri májusra) 13 24 — —

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekben 1909. évi december hó 10-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kgr.	13 30 korona
kétszeres	„	9 —
rozs	„	8 70
árpa	„	6 50
zab	„	6 80
kukorica (uj)	„	5 —
repce	„	7 80
széna I.	„	7 —
„ II.	„	6 —
szalma I.	„	5 —
„ II.	„	5 —
burgonya 1 kgr.	„	10 —
disznóhús I.	„	1 80
„ II.	„	1 70
marhahús I. 1 kgr.	„	1 20
„ II.	„	1 12
borjúhús I.	„	1 80
„ II.	„	1 60
juhús	„	1 08
zsir	„	1 68

Értéktőzsde.

D é l i t ő z s d e.		U t ő t ő z s d e z á r l a t a.	
Magyar hitelrészv.	780 75	Magyar hitelrészv.	781 25
Osztrák hitel	670 25	Osztrák hitelrészv.	670 50
Magyar koronajár.	92 45	Koronajáradék	92 45
Lezámitolóbank	516 50	Lezámitolóbank	516 50
Jelzálogbank	457 —	Jelzálogbank	457 —
Rimamurányi vmt	662 —	Rimamurányi vmt	662 —
Allamvasut	743 75	Allamvasut	744 —
Városi vasut	310 50	Városi villamos	310 50
Közuti vasut	600 50	Közuti vasut	600 50

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	27 80—28 30
„	76	—	80	28 ——28 40
„	77	27 35—27 70	81	—
„	78	27 55—27 90	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27 70—28 05
„	76	—	80	27 95—28 30
„	77	27 20—27 40	81	—
„	78	27 40—27 60	82	—

Pestvidéki	75	—	79	27 70—28 05
„	76	—	80	28 ——28 30
„	77	27 30—27 65	81	—
„	78	27 45—27 90	82	—
Bánsági	75	—	79	27 80—28 15
„	76	—	80	28 ——28 30
„	77	27 35—27 60	81	—
„	78	27 50—27 90	82	—
Bácskai	75	—	79	27 80—28 20
„	76	27 ——27 50	80	—
„	77	27 35—27 70	81	—
„	78	27 50—27 90	82	—
Rozs I. rendű uj	—	—	—	19 10—19 30
„ középminőségű uj	—	—	—	18 90—19 —
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	14 40—14 50
„ II. rendű	—	—	—	14 10—14 30
Zab I. rendű	—	—	—	15 70—16 —
„ II. rendű	—	—	—	15 ——15 40
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14 60—14 70
Korpa	—	—	—	—
Kőles	—	—	—	—

Feladvás szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 13 p.; délután 5:50 óra.
Szegedről: (mótorokocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibánárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 40 p.
Szegedre: (mótorokocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

HÁZELADÁS

Deák Ferenc-u. 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással s nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNÉ BRAJER MARIA.

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányukat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK A „TORONTAL” KIADÓHIVATALÁBAN.

5464/1909. sz. Az antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

A lajosfalvai községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Az orvosi állás javadalmazása: 1. A m. kir. belügyminiszteri tárcza terhére 1600 kor. 2. Lajosfalva község részéről készpénz 800 kor. 3. Szabad lakás. 4. Látogatási díj nappal 1 kor., éjjel 2 kor. 5. A rendelő helyiségben nappal 40 fill., éjjel 80 fill.

Halottkémlési és husvizsgálati díjak szabályrendelet szerint, utóbbiak csak az iparszerűleg foglalkozókra vonatkoznak; kényszervágások díjmentesek.

Jelen állással a vasuti orvosi állás is kapcsolatos szokott lenni.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi december 23-ig hivatalomhoz nyújtsák be, mert később érkező kérvényeket nem fogok figyelembe venni.

Antalfalva, 1909. évi december hó 9. Keresztes, tb. főszolgabíró.

4728/1909. sz. A perjámosi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Perjámos községben nyugdíjazás folytán üresedésbe jött jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó hó 28-ig hozzám annyi-val inkább nyújtsák be, mert az elkésletten érkezett, vagy később nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

A jegyző javadalmazása természetbeni szabad lakáson kívül a község pénztára által fizetendő évi:

1. Törzsfizetés 1341 kor. 88 fillér.

- 2. Árvapénztári számvitelért 460 kor. 3. Árvapénztári ellenőri fizetés 105 kor. 4. Meszelési átalány 8 kor. 40 fill 5. Iroda-, világítási átalány 40 korona. Ezenkívül egy pótteret haszonélvezete, mely után az adót a község fizeti és azt a község szántatja és a termést haza szállítja.

Megjegyzem, hogy a 2., 3., 4 és 5. fétel alatti járulékok az 1904: XI. t.-c. értelmében folyósított fizetési kiegészítésbe nem lettek betudva.

Perjámos, 1909. évi december hó 6.

Dr. Sal Ferenc, főszolgabíró.

1032-32

C 197/ex 1909. sz.

Árverési hirdetés.

A melencei gör. kel. szerb. egyházközség választmánya, mint a Ruzsánda gyógyfürdő igazgatósága, a melencei Ruzsánda fürdő vendéglőnek három évre leendő bérbeadására 1909. évi december hó 17-ik napján d. u. 2 óraker, az egyházközség hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésre határnapot tűz ki.

A gyógyfürdői vendéglő évi bérletének kiállási ára 2081 kor., mely vendéglő ezen kiállási áron felül leg többet ígérnek ki fog adatni. Az árverezni szándékozók, az árverés megkezdése előtt kötelesek 400 kor., azaz négyszáz koronát banatpénzül letenni.

Feltételek a melencei gör. kel. szerb. egyházközség ügyvivői irodában minden nap, hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Melenczén, 1909. évi szeptember hó 12-én tartott gör. kel. szerb. egyházközségi választmány üléséből.

Piperszki Kaménko s. k. ügyvivő. Protits Vasza s. k. elnök.

A. 1716/1385 ex. 1909.

J. váhagyatott: a temesvári gör. kel. szerb. egyházmegye közigazgatási választmányának Temesváron, 1909. évi szeptember hó 29-én tartott ülésében.

(1043-33)

Dr. Zubkovits Georgie s. k. egyházmegyei jegyző.

1415/1909. sz. Románecska község előjárósága.

Árverési hirdetés.

Románecska község mint testület tulajdonát képező, a modern igényeknek megfelelő nagyvendéglő az összes hozzátartozó mellékhelyiségekkel 3, esetleg 6 évre Románecska község ház tanácstermében folyó évi december 16-án d. e. 10 óraker nyilvános szóbeli árverés útján bérbe fog adatni.

Kikiállási ár a képviselőtestületnek X. kgy. 1909. sz. véghatározata szerint évi 1500 kor., mely összegnek 10% az árverés megkezdése előtt az árverést vezető kezéhez mint banatpénz lefizetendő.

Zárt írásbeli ajánlatok el nem fogadhatók.

A bérlet tárgyát képező helyiségek és épületek bármikor, az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Románecska, 1909. évi december 2. Molnár János. Kadalyán Lázó, jegyző. 1081-33. bíró.

Advertisement for Dr. Oetker's biscuits (sütőpor). Includes a silhouette of a woman and text: 'Mi a dr. Oetker-féle sütőpor? Dr. Oetker sütőpora tökéletes, higiénikus és orvosok által ajánlott pótszere az élesztőnek. Egy csomag a 12 fill.: tartalmazza a szükséges élesztőtöröt, mely egy fél kgr. liszthez szükséges. Kapható a legtöbb konzumáru kereskedésekben, drogeriákban stb., a milliányi esetekben bevált receptekkel együtt. 1084-13.1'

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes: 1909. október hó 1-től.

Table with train schedules for Szeged-Karlova-Nagybecskerek and Nagyikinda-Karlova. Columns include 'Oda' and 'Vissza' directions, train numbers (e.g., 146, 147), and arrival/departure times for various stations like Budapest, Szeged, Karlova, Nagyikinda, and Nagybecskerek.